KOMMISSIONENS BESLUT

av den 4 februari 2014

om statligt stöd nr SA.21817 (C 3/07) (f.d. NN 66/06) som Spanien har genomfört

Eltariffer i Spanien: konsumenter

[delgivet med nr C(2013) 7741]

(Endast den spanska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2014/456/EU)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med de bestämmelser som anges ovan ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ([1]) och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Genom en skrivelse av den 27 april 2006 lämnade företagen Céntrica plc och Céntrica Energía S.L.U. (nedan gemensamt kallade *Céntrica*) in ett klagomål till kommissionen om det system med reglerade eltariffer som genomfördes i Spanien 2005.

(2) Genom en skrivelse av den 27 juli 2006 bad kommissionen de spanska myndigheterna om upplysningar om denna åtgärd. Kommissionen tog emot dessa upplysningar genom en skrivelse av den 22 augusti 2006.

(3) Den 12 oktober 2006 registrerades ärendet som icke-anmält stöd (ärende NN 66/06).

(4) Genom en skrivelse av den 9 november 2006 bad kommissionen de spanska myndigheterna om ytterligare förtydliganden av denna åtgärd. De spanska myndigheterna svarade genom en skrivelse av den 12 december 2006.

(5) Genom en skrivelse av den 24 januari 2007 informerade kommissionen de spanska myndigheterna om sitt beslut att inleda ett förfarande i enlighet med artikel 108.2 i EUF-fördraget i fråga om åtgärden.

(6) Kommissionens beslut har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ([2]). Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärden.

(7) De spanska myndigheterna lämnade in sina synpunkter genom en skrivelse av den 26 februari 2007.

(8) Kommissionen har mottagit synpunkter från följande berörda parter: regionen Galiciens regering (Xunta de Galicia) (skrivelse av den 23 mars 2007), Céntricas skrivelser av den 26 mars 2007 och den 3 juli 2007), ACIE – sammanslutning av oberoende energileverantörer (skrivelse av den 26 mars 2007), regionen Asturias regering (skrivelse av den 27 mars 2007), AEGE – sammanslutning av energiintensiva användare (skrivelse av den 2 april 2007), Asturiana de Zinc – AZSA (skrivelse av den 3 april 2007), Ferroatlántica – en metallproducent (skrivelse av den 3 april 2007), Alcoa (skrivelse av den 3 april 2007), UNESA – sammanslutning för den spanska elindustrin (skrivelse av den 25 april 2007), ENEL Viesgo (skrivelse av den 26 april 2007), Iberdrola (skrivelse av den 26 april 2007), Union Fenosa Distribución (skrivelse av den 27 april 2007), Hidrocantábrico Distribución Electrica (skrivelse av den 27 april 2007), Endesa Distribución Electrica (skrivelse av den 27 april 2007).

([1]) EUT C 43, 27.2.2007, s. 9.
([2]) Se fotnot 1.

(9) Genom skrivelser av den 15 maj 2007 och den 6 juli 2007 vidarebefordrade kommissionen de berörda parternas synpunkter till de spanska myndigheterna, som gavs tillfälle att bemöta dem. Deras synpunkter togs emot genom en skrivelse av den 2 augusti 2007.

(10) Ytterligare information lämnades av Céntrica genom skrivelser av den 1 juni 2007, den 28 augusti 2007, den 4 februari 2008 och den 1 mars 2008, av AEGE genom en skrivelse av den 21 november 2011 och av Ferroatlántica genom en skrivelse av den 5 december 2011.

(11) Genom skrivelser av den 30 juli 2009, den 19 mars 2010, den 6 oktober 2011, den 12 april 2012, den 31 augusti 2012, den 4 februari 2013 och den 17 juli 2013 uppmanade kommissionen de spanska myndigheterna att göra ytterligare förtydliganden av åtgärden. De spanska myndigheterna svarade genom skrivelser av den 5 oktober 2009, den 26 april 2010, den 7 december 2011, den 12 juni 2012, den 18 oktober 2012, den 11 februari 2013 och den 4 oktober 2013.

(12) Den 19 april 2013 delades ärendet i två delar: Det nuvarande ärendet, dvs. ärende SA.21817 (C3/07, f.d. NN 66/06), som avser stöd till slutanvändare av el, och ärende SA.36559 (C3a/07, f.d. NN 66/06), som avser stöd till eldistributörer. I det här beslutet behandlas enbart det eventuella stödet till slutanvändare av el som omfattas av räckvidden för detta förfarande, dvs. hushåll och små företag omfattas inte.

2. **DETALJERAD BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN**

DET SPANSKA ELSYSTEMET 2005

(13) Enligt den rättsliga ram som inrättades genom lag nr 54/1997 av den 27 november 1997 (*Ley del Sector Eléctrico*, nedan kallad *lagen om elsektorn*), som var tillämplig 2005, kategoriseras leverans av el till slutanvändare som en reglerad verksamhet. Genom lagen tilldelas distributörer denna uppgift.

(14) Under 2005 kunde alla slutanvändare av el på den spanska marknaden välja att förhandla om leveransavtal med oberoende leverantörer eller få sina leveranser till reglerade tariffer som fastställts av staten. På den reglerade marknaden hade varje slutanvändare som begärde det rätt att få leveranser från sin lokala distributör till den integrerade reglerade tariffen (pris inklusive allt) för slutanvändarens förbrukningsprofil och förbrukningsmängd. På den fria marknaden betalade kunderna en nätavgift som också var reglerad, utöver kostnaderna för energiförsörjningen. Sedan reformen av elsektorn slutfördes 2009 tillhandahåller distributörer inte längre el till integrerade reglerade tariffer.

(15) De integrerade reglerade tarifferna och de reglerade nätavgifterna fastställdes i förväg för hela året, vanligtvis före utgången av år N-1, men kunde justeras under årets gång ([3]). De årliga tariffhöjningarna omfattades dock av ett tak ([4]). I princip fastställdes tariffer och avgifter på grundval av prognoser för att se till att de reglerade intäkterna från dem skulle vara tillräckliga för att täcka elsystemets sammanlagda reglerade kostnader. Dessa reglerade kostnader för systemet innefattade 2005 kostnader för energiförsörjning till integrerade tariffer, kostnader för inköp av el från särskilda system (förnybara energikällor, kraftvärme osv.), transport- och distributionskostnader, åtgärder för efterfrågestyrning, merkostnader för elproduktion på de spanska öarna, stöd till kol, underskott från föregående år osv. Det fanns inga regler för att öronmärka någon särskild inkomstkategori, eller en andel av en sådan, för en viss kostnadskategori eller andel av en sådan. Det innebar att intäkter från nätavgifter t.ex. inte var öronmärkta, helt eller delvis, för att exempelvis finansiera bidrag till el från förnybara energikällor som framställdes på de spanska öarna.

(16) År 2005 fanns det inte mindre än 25 reglerade tariffer för slutanvändare beroende på förbrukningsnivå, förbrukningsprofil, avsedd förbrukare och spänning i nätanslutningen. Samtidigt tillämpades nio andra reglerade nätavgifter på slutanvändare på den fria marknaden, som också baserades på anslutningsspänning och andra egenskaper.

(17) Den 30 december 2004 fastställde de spanska myndigheterna de eltariffer som skulle tillämpas 2005 ([5]), för följande användarkategorier:

([3]) Enligt artikel 12.2 i lagen om elsektorn ska eltariffer i princip fastställas en gång per år, men kunde justeras under årets gång.

([4]) Enligt artikel 8 i kungligt dekret nr 1432/2002 fick den genomsnittliga tariffen inte höjas med mer än 1,40 % (på årsbasis), medan enskilda tariffer endast fick öka med en procentandel som var lika med ökningen i den genomsnittliga tariffen + 0,60 % (sammanlagt 2 %).

([5]) Kungligt dekret nr 2392/2004 av den 30 december 2004 om fastställande av eltariffen för 2005. Statens officiella tidning nr 315, s. 42766.

INTEGRERADE TARIFFER

Lågspänningsnät

1.0 Effekt upp till 770 kW

2.0 Generell, effekt högst 15 kW

3.0 Generell

4.0 Generell, långtidsanvändning

B.0 Offentlig belysning

R.0 Bevattning inom jordbruket

Högspänningsnät

Generella tariffer

Korta avtal

1.1 Generell, högst 36 kV

1.2 Generell, 36–72,5 kV

1.3 Generell, 72,5–145 kV

1.4 Generell, mer än 145 kV

Medellånga avtal

2.1 Högst 36 kV

2.2 36–72,5 kV

2.3 72,5–145 kV

2.4 Mer än 145 kV

Långa avtal

3.1 Högst 36 kV

3.2 36–72,5 kV

3.3 72,5–145 kV

3.4 Mer än 145 kV

Kontaktledningstariffer (Tarifas de tracción)

T.1 Högst 36 kV

T.2 36–72,5 kV

T.3 72,5–145 kV

Bevattning inom jordbruket

R.1 Högst 36 kV

R.2 36–72,5 kV

R.3 72,5–145 kV

G. *Tariff för storförbrukare (G4)*

Tariffer för försäljning till distributörer

D.1 Högst 36 kV

D.2 36–72,5 kV

D.3 72,5–145 kV

D.4 Mer än 145 kV

NÄTAVGIFTER

Lågspänningsnät

2,0 A Ordinarie tariff för tillgång till lågspänningsnät

2,0 NA Enkla tariffer för tillgång till lågspänningsnät med dag-/nattaxa

3,0 A Allmän tariff för tillgång till lågspänningsnät

Högspänningsnät

3.1 A Nättariffer för spänningar på högst 36 kV (effekt på högst 450 kW)

6.1 Nättariffer för spänningar på högst 36 kV (effekt på mer än 450 kW)

6.2 Nättariffer för spänningar på mer än 36 kV och högst 72,5 kV (effekt på mer än 450 kW)

6.3 Nättariffer för spänningar på mer än 72 kV och högst 145 kV (effekt på mer än 450 kW)

6.4 Nättariffer för spänningar på mer än 145 kV (effekt på mer än 450 kW)

6.5 Nättariffer för internationell elhandel

(18) De integrerade reglerade tarifferna kan delas upp i en komponent som är avsedd att täcka transport- och distributionskostnader och allmänna systemkostnader (*nätavgifter*) och en komponent som återspeglar kostnaden för att köpa el på grossistmarknaden (*energikomponent*). Dessutom tillämpades ett rabattsystem på integrerade tariffer för tjänster för efterfrågestyrning (t.ex. accepterade avbrott i elförsörjningen efter varning, eller förbrukning koncentrerad till låglastperioder). Från 2005 införde Spanien förändringar i systemet med reglerade tariffer. Den senaste ändringen gjordes 2013 när Spanien antog en ny rättslig ram för elsektorn (lag nr 24/13) som bl.a. omfattade en reform av regleringen av priser på återförsäljarmarknaden. Spanien meddelade att den nya lagen och dess tillämpningsföreskrifter skulle utarbetas under 2014. Nedan återges några av de grundläggande integrerade tarifferna för den lägsta tariffnivån för de kategorier som anges ovan (dvs. högst 145 kV) som var tillämpliga från och med den 1 januari 2005:

Tabell 1

Grundbelopp integrerade tariffer 2005

	A/Effektkomponent	B/Energikomponent	Integrerad tariff (A+B)			
	EUR/kW-månad	EUR/kWh	EUR/MWh			
Lågspänningsnät						
1.0 Effekt < 770 W	0,277110	0,062287	62,67			
3.0 Generell	1,430269	0,083728	85,71			
4.0 Generell, långa avtal	2,284634	0,076513	79,69			
Högspänningsnät						
1.4 Korta avtal, generell > 145 kV	1,759358	0,058412	60,86			
2.4 Medellånga avtal, generell > 145 kV	3,632629	0,053224	58,27			

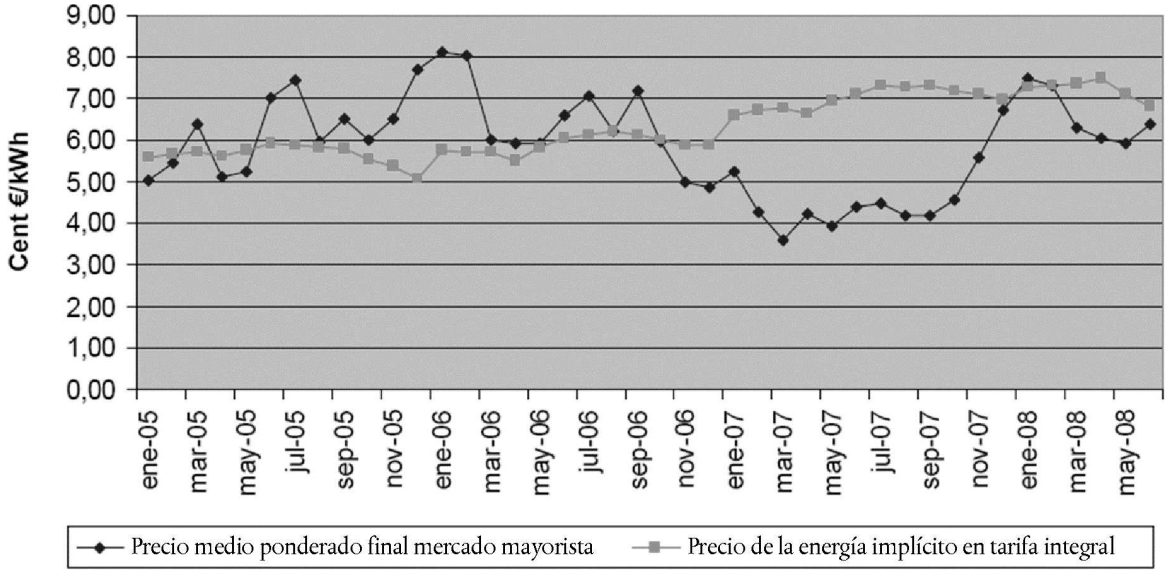
	A/Effektkomponent	B/Energikomponent	Integrerad tariff (A+B)			
	EUR/kW-månad	EUR/kWh	EUR/MWh			
3.4 Långa avtal, generell > 145 kV	9,511921	0,042908	56,12			
G. Storförbrukare G4	10,208070	0,011265	25,44			

Källa: Bilaga I till kungligt dekret nr 2392/2004, kommissionens beräkningar.

(19) Den spanska nationella energikommissionen (*Comisión Nacional de Energía* – CNE), som är den spanska tillsynsmyndigheten, har konstaterat att de integrerade tarifferna 2005 i genomsnitt inte återspeglade samtliga försörjningskostnader, särskilt inte kostnaden för att upphandla el på grossistmarknaden. Som framgår av diagrammet nedan var det endast mellan de fem månaderna januari och februari 2005 och därefter mellan april och juni 2005 som de priser som var inbakade i de genomsnittliga integrerade reglerade tarifferna var lägre än genomsnittspriserna på grossistmarknaden för el. Mellan oktober 2006 och december 2007 var läget däremot det motsatta: under denna 14-månadersperiod föll det genomsnittliga grossistpriset kraftigt under de elpriser som var inbakade i de genomsnittliga integrerade reglerade tarifferna och skillnaden var betydligt större än vad som konstaterats för de sju månader 2005 då grossistpriserna var högre än de priser som var inbakade i de integrerade tarifferna.

Diagram 1

Viktat genomsnittligt grossistpris jämfört med elpris enligt den integrerade tariffen

Källa: CNE – *Informe sobre la evolución de la competencia en los mercados de gas y electricidad. Período 2005–2007* (*Rapport om utvecklingen av konkurrensen på gas- och elmarknaderna under perioden* 2005–2007), s. 84.

TARIFFUNDERSKOTTET 2005

(20) Räkenskaperna för elsystemet reglerades en gång om året utifrån de verkliga reglerade intäkterna och kostnaderna. År 2005 hade de reglerade tarifferna och nätavgifterna fastställts till en nivå som inte genererade tillräckliga intäkter för att systemet skulle kunna återvinna alla reglerade kostnader som dokumenterats i efterhand för året som helhet. I CNE:s slutliga regleringsprocess för 2005 som utfördes vid årets slut konstaterades ett underskott på 3 811 miljoner euro. Detta var inte första gången regleringsprocessen lett fram till ett underskott, även om 2005 års underskott var rekordstort. Lägre underskott hade noterats för 2000, 2001 och 2002.

(21) Regeringen hade framför allt underskattat de verkliga inköpskostnaderna för el. Slutanvändarnas elförbrukning inom både den reglerade och den fria marknaden utvecklades under 2005 ungefär enligt prognosen i december 2004, men en rad oförutsedda prishöjningar under året ledde till grossistpriser på 62,4 euro/MWh 2005, jämfört med 35,61 euro/MWh 2004, vilket ledde till ett genomsnittligt grossistpris för 2005 på 59,47 euro/MWh. Prishöjningarna berodde bl.a. på ett ovanligt torrt år, som minskade vattenkraftsproduktionen med 55 %, höjda oljepriser, inverkan på marknadspriset av de utsläppsrätter som erhållits kostnadsfritt inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter och en efterfrågan på energi som ökade snabbare än BNP-tillväxten.

(22) En annan viktig faktor som bidrog till att höja de allmänna kostnaderna för systemet var den höga stödnivån för produktionen av förnybar energi. Framför allt kunde producenter av förnybar energi välja att delta direkt i grossistelmarknaden eller "poolen". Under 2005 var detta alternativ särskilt attraktivt, varför fler producenter av förnybar energi än väntat deltog i poolen, vilket ledde till högre kostnader för systemet. Dessutom uppgick direkt stöd till energikostnaderna för el inom ramen för det särskilda systemet (förnybar energi, kraftvärme), som bokfördes i räkenskaperna som en reglerad kostnad, till 2 701 miljoner euro 2005. Som illustration kan nämnas att systemets transport- och distributionskostnader uppgick till 4 410 miljoner euro 2005.

Mekanism som införts för att förhandsfinansiera underskottet

(23) Utvecklingen av underskottet skedde inte obemärkt. Redan i mars 2005, när det stod klart att det höll på att utvecklas ett tariffunderskott, föreskrev de spanska myndigheterna genom artikel 24 i kungligt dekret nr 5/2005 ([6]) att de medel som krävdes för att täcka skillnaden mellan elsystemets kostnader och intäkter skulle tillhandahållas av Spaniens fem största "berättigade elbolag", dvs. de bolag som var berättigade till ersättning för icke återvinningsbara kostnader ([7]), på grundval av följande procentandelar:

— Iberdrola, SA: 35,01 %.

— Unión Eléctrica Fenosa, SA: 12,84 %.

— Hidroeléctrica del Cantábrico; SA: 6,08 %.

— Endesa, SA: 44,16 %.

— Elcogas, SA: 1,91 %.

(24) Enligt kungligt dekret nr 5/2005 ska det framtida underskottet hänföras till de ovannämnda fem företagen som ett negativt saldo på ett befintligt inlåningskonto som CNE använder för att betala ut icke återvinningsbara kostnader till dessa företag. Detta innebar i praktiken att bolagen tvingades betala dessa medel i förskott. Det negativa saldot på kontot för icke återvinningsbara kostnader skulle ge upphov till indrivningsrättigheter, dvs. bolagen skulle få rätt att driva in intäkter från elkonsumenterna i framtiden. Dessa rättigheter kunde värdepapperiseras och säljas på marknaden av bolagen. De indrivningsrättigheter som tilldelats dessa bolag gav en minimiränta (tremånaders Euribor, beräknad som de genomsnittliga Euriborräntorna för november föregående år, utan någon spread).

Mekanism som införts för att återvinna underskottet från slutanvändarna

(25) I juni 2006 antog de spanska myndigheterna ett beslut om systemet för att återvinna 2005 års underskott från elkonsumenterna genom de reglerade tarifferna. Genom kungligt dekret nr 809/2006 ([8]) fastställde de spanska myndigheterna att 2005 års underskott (eller närmare bestämt de indrivningsrättigheter som tilldelats bolagen) skulle återbetalas av konsumenterna över 14,5 år genom en särskild avgift som skulle tillämpas på både integrerade tariffer och på nätavgifter. Avgiften, beräknad som det årliga beloppet för att linjärt återvinna nettonuvärdet av 2005 års underskott över 14,5 år, fastställdes till 1,378 % av den integrerade tariffen och till 3,975 % av nätavgiften för 2006. Räntan skulle vara tremånaders Euribor.

([6]) Kungligt dekret nr 5/2005 av den 11 mars 2005 om skyndsamma reformer för att främja produktiviteten och förbättra den offentliga upphandlingen. Statens officiella tidning nr 62, 14.3.2005, s. 8832.

([7]) Icke återvinningsbara kostnader är förluster som befintliga elleverantörer gjort till följd av icke återvinningsbara investeringar som gjordes före liberaliseringen. Kommissionen godkände att kompensationsstöd beviljades för att täcka sådana förluster på grundval av de kriterier som beskrivs i metoden för att analysera icke återvinningsbara kostnader (kommissionens meddelande om analysmetodiken för statligt stöd i samband med icke-återvinningsbara kostnader) genom skrivelsen SG (2001) D/290869 av den 6 augusti 2001. Genom beslut SG (2001) D/290553 av den 25 juli 2001 i ärende NN 49/99 gav kommissionen Spanien tillstånd att bevilja ersättning för icke återvinningsbara kostnader fram till och med 2008 till de företag som uppmanades att förhandsfinansiera 2005 års underskott.

([8]) Första ytterligare bestämmelse i kungligt dekret nr 809/2006 av den 30 juni 2006 om revidering av eltariffen från och med den 1 juli 2006. Statens officiella tidning nr 156, 1.7.2006.

(26) Denna avgift betraktades som ett särskilt öronmärkt bidrag (*cuota con destino específico*). De spanska myndigheterna beslutade att intäkterna från bidraget för att finansiera 2005 års underskott skulle sättas in på det inlåningskonto som förvaltades av CNE. CNE skulle sedan föra över medlen till innehavarna av indrivningsrättigheterna, dvs. de producenter som finansierat underskottet eller de enheter som därefter hade köpt rättigheterna från dem, enligt den andel av underskottet som var och en av dem hade finansierat.

Tariffunderskottets effekter på den spanska marknaden

(27) Under 2005 tillgodosågs 37,49 % av efterfrågan på el i Spanien genom uppköp på den fria marknaden. Denna mängd motsvarar ett förhållandevis litet antal konsumenter: endast 8,5 % av konsumenterna köpte energi på den fria marknaden, medan 91,5 % fortfarande var anslutna till de reglerade tarifferna (en minskning från 97 % 2004). Högspänningskunder (framför allt industrikunder) utgjorde den största kategorin på den fria marknaden: 38,9 % av dem hade utnyttjat sin valmöjlighet och deras inköp motsvarade 29 % av den sammanlagda elförbrukningen på det spanska fastlandet 2005. Den överväldigande majoriteten av hushållen och lågspänningskunderna, som kunde välja den fria marknaden från och med 2003 ([9]), var fortfarande anslutna till reglerade tariffer. Under 2005 valde dock även en betydande andel av dessa kunder den fria marknaden. Den 31 december 2005 var mer än 2 miljoner konsumenter på den fria marknaden (jämfört med 1,3 miljoner 2004).

(28) Den prisfördel som i genomsnitt följde av de reglerade tarifferna 2005 bör dock beaktas parallellt med att konsumenterna återvände till den reglerade marknaden, om än med viss tidsförskjutning. Som framgår av tabell 2 ökade antalet konsumenter på den fria marknaden under hela 2005, men minskade under 2006 till en procentandel (8,15 %) som motsvarade andelen under första halvåret 2005. På samma sätt fortsatte den minskning av mängden el som levererades till slutanvändare på den fria marknaden som framträdde i december 2004 även under första kvartalet 2005. Även om minskningen gick betydligt långsammare i juni–september 2005, fortsatte den i december 2005 och under hela 2006.

Tabell 2

Andel försörjningsanläggningar och energi på den fria marknaden (i procent av den sammanlagda marknaden) 2004–2006

El	2004				2005				2006			
	Mar	Jun	Sep	Dec	Mar	Jun	Sep	Dec	Mar	Jun	Sep	Dec
Som procent av försörjningsanläggningar	1,53	2,82	4,21	5,73	7,42	9,42	10,37	10,66	10,20	9,28	8,86	8,15
Som procent av energin	29,30	33,60	36,19	33,57	33,15	35,34	41,39	37,41	29,38	27,10	25,74	24,87

Källa: CNE:s rapport *Nota Informativa sobre los suministros de electricidad y gas natural en los mercados liberalizados, actualización 31 de diciembre de 2006*.

(29) Även om effekterna av de förluster som täcktes av leverantörerna började bli kännbara i mitten av 2005, när grossistpriserna började stiga kraftigt, gick det inte att avsluta försörjningsavtalen omedelbart. Därför tvingades leverantörer på den fria marknaden, särskilt dem som inte hade produktionskapacitet utan tvingades köpa el på grossistmarknaden, att göra erbjudanden på fria marknadsvillkor som motsvarade den reglerade tariffen, trots risken för förluster, eller ta ut högre priser som återspeglade de faktiska inköpskostnaderna och därmed förlora marknadsandelar.

([9]) Spanien liberaliserade återförsäljningsmarknaden för el tidigare än vad som krävdes enligt 1996 och 2003 års eldirektiv, som innefattade en tidsplan för liberalisering mellan 1999 och 2004 för slutanvändare inom industrin (med början med de största) och som innebar att liberaliseringen av hushållssegmentet blev obligatorisk först från och med den 1 juli 2007.

3. BESLUT ATT INLEDA FÖRFARANDET ENLIGT ARTIKEL 108.2 I EUF-FÖRDRAGET

(30) I kommissionens beslut om att inleda det formella granskningsförfarandet jämfördes de reglerade tariffer som betalats av olika kategorier av slutanvändare med de beräknade priser de skulle ha behövt betala på den fria marknaden om sådana tariffer inte hade funnits. Marknadsprisberäkningarna baserades på elpriset på grossistmarknaden, nätavgifterna och en genomsnittlig försäljningsmarginal som uppskattades till 10 euro/MWh, enligt uppgifter från Céntrica.

Tabell 3

Prisjämförelse per konsumentkategori

Konsumentkategori	Reglerad tariff (EUR/MWh)	Beräknat marknadspris (enbart grossistpris plus nätavgift) (EUR/MWh)	Beräknat marknadspris (+ försäljningsmarginal på 10 EUR)
1. Stora industriella användare kopplade till högspänningsnätet (tariff G4)	23,9	61,17	71,17
2. Stora industriella användare med frånkopplingsbar försörjning	27,0	73,87–76,47	83,87–86,47
3. Användare kopplade till högspänningsnätet	76,2	81,57	91,57
4. Hushåll	101,2	107,75	117,75
5. Små industriella användare eller tjänsteföretag kopplade till lågspänningsnätet	103,9	101,07	111,07

Källa: Céntrica.

(31) Denna tabell visade en avsevärd fördel för de två första kategorierna (stora industriella användare). För de andra kategorierna slutanvändare är jämförelsen inte lika avgörande, men det går ändå att observera en liten fördel.

(32) I beslutet konstaterades att denna fördel hade beviljats selektivt eftersom de artificiellt låga reglerade priserna främjade företag som använde el i stället för t.ex. gas som energikälla. Dessutom konstaterades att det rättsligt och i praktiken förekom selektivitet, eftersom fördelen var oproportionerligt mycket större för stora industriella slutanvändare, som i vissa fall omfattades av totalpriser som var mindre än hälften så stora som energikomponenten i beräknade priser på den fria marknaden.

(33) I beslutet om att inleda förfarandet angavs att systemet genom att uppmuntra slutanvändare att byta tillbaka till den reglerade marknaden även kunde ha gynnat distributörerna, som verkade ha haft en garanterad vinstmarginal för sin reglerade verksamhet.

(34) I beslutet konstaterades också att systemet innebar en överföring av statliga resurser, eftersom det pristillägg som används för att återbetala underskottet är en skatteliknande avgift vars intäkter går genom den spanska tillsynsmyndigheten CNE (ett offentligt organ) innan de slussas vidare till de slutliga stödmottagarna. Enligt beslutet borde dessa medel betraktas som statliga resurser, med hänsyn till rättspraxis i detta sammanhang.

(35) Eftersom slutanvändarna är verksamma i marknader som i allmänhet är öppna för konkurrens och handel inom EU, drog kommissionen i sitt beslut om att inleda ett förfarande slutsatsen att samtliga kriterier i artikel 107.1 var uppfyllda och att åtgärden utgjorde statligt stöd till slutanvändarna.

(36) Efter att ha konstaterat att inget av de undantag som föreskrivs i artikel 107 i EUF-fördraget verkade vara tillämpligt gjordes det i beslutet om att inleda ett förfarande en bedömning av huruvida elförsörjning till reglerade tariffer kan betraktas som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse och som sådan kan omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 106.2 i EUF-fördraget. Enligt beslutet är medlemsstaternas bestämmanderätt inom elsektorn i fråga om skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster begränsad genom bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG ([10]) (nedan kallat *eldirektivet*). Enligt detta direktiv måste medlemsstaterna införa en skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster (som bl.a. omfattar rätten att få tillgång till el till rimliga priser) som enbart gäller hushållskunder och små företag ([11]). I beslutet konstaterades att tillhandahållandet av el till reglerade priser till medelstora eller stora företag mot bakgrund av eldirektivet inte kunde betraktas som en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse i sträng bemärkelse.

(37) Därför uttryckte kommissionen allvarliga tvivel på att de delar av stödet i de reglerade tarifferna som tillämpades på andra företag än små företag kunde anses vara förenliga med den inre marknaden.

(38) I beslutet om att inleda förfarandet konstaterades också att det var möjligt att eldistributörer fick statligt stöd. Denna del av ärendet omfattas av ett separat beslut (ärende C 3a/07).

4. SYNPUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(39) Kommissionens inbjudan att lämna synpunkter på beslutet att inleda en fördjupad utredning ledde till en mängd skrivelser från stora industriella användare, distributörer, oberoende leverantörer och regeringarna för Spaniens autonoma regioner. Här kommer endast de synpunkter som berör det påstådda statliga stödet till slutanvändare av el att sammanfattas.

SYNPUNKTER FRÅN OBEROENDE LEVERANTÖRER

(40) Synpunkter togs emot från Céntrica och ACIE, sammanslutningen för oberoende energileverantörer. Argumenten och slutsatserna är i stort sett likvärdiga.

Synpunkter från Céntrica och ACIE

(41) Tyngdpunkten i Céntricas skrivelse ligger på den påstådda fördelen för eldistributörer. De siffror och argument som företaget lägger fram tyder dock också på att det förekommer statligt stöd för slutanvändare av el.

(42) Enligt Céntrica har samexistensen mellan de fria och reglerade marknaderna, och särskilt möjligheten för slutanvändare att byta fritt mellan dem, inneburit att de reglerade tarifferna har fungerat som referenspris, eller i praktiken ett tak, för priserna på den fria marknaden. Leverantörerna kunde inte ta ut priser som var högre än den reglerade tariffen, om de ville kunna locka nya kunder och behålla de befintliga.

(43) Det pris som slutanvändare av el betalar på en fri marknad består normalt sett av två komponenter: nätavgiften och en ”försörjningskomponent” som är beroende av marknadsmekanismer och som går till återförsäljaren. Vid återförsäljning är lönsamheten beroende av att den försörjningskomponent som kunderna betalar täcker leverantörens kostnader (dvs. kostnader för elinköp på grossistmarknaden eller egna produktionskostnader om det är fråga om ett vertikalt integrerat företag) samt en försäljningsmarginal som omfattar andra försörjningskostnader (försäljningskostnader, it-system, fakturering osv.) och avkastning på investerat kapital. En leverantör på den fria marknaden skulle alltså bara kunna uppnå lönsamhet inom ett visst marknadssegment om det fanns en positiv marknadsföringsmarginal, dvs. en skillnad mellan leverantörens övergripande kostnader för att tillhandahålla elförsörjning för kunderna, samt den reglerade tariffen.

([10]) EUT L 176, 15.7.2003, s. 37.

([11]) I artikel 3.3 i eldirektivet anges följande: ”Medlemsstaterna skall inom sitt territorium se till att alla hushållskunder, och, när medlemsstaterna anser det lämpligt, små företag, det vill säga företag som har färre än 50 anställda, och en årlig omsättning eller balansomslutning som inte överstiger 10 miljoner euro, har rätt till samhällsomfattande tjänster, det vill säga rätt till elleveranser av en bestämd kvalitet till lätt och tydligt jämförbara och rimliga priser av ett slag som medger insyn. För att garantera leveranser av samhällsomfattande tjänster får medlemsstaterna utse en sistahandsleverantör.”

(44) Céntrica gav belägg för att leverantörer på den fria marknaden missgynnades i konkurrensen genom beräkningar som visade att det inte fanns några marknadsföringsmarginaler under 2005 för någon kundkategori ([12]) (eller att de marginaler som fanns vid årets början försvann under året). Det innebar att de reglerade tarifferna var för låga för att oberoende leverantörer skulle kunna konkurrera med lönsamhet. Enligt Céntrica var det omöjligt att konkurrera om vissa kategorier av slutanvändare (främst energiintensiva användare med G4-tariff eller andra stora industriella användare) redan innan tariffunderskottet uppstod, eftersom de integrerade tarifferna aldrig lämnade någon konkurrensmarginal. Den konkurrensnackdel som Céntrica hävdade fanns uppstod framför allt i den användarkategori som omfattade tjänsteföretag och små industrier som var anslutna till lågspänningsnätet samt i hushållssegmentet.

(45) De siffror som Céntrica lämnat, särskilt jämförelsen mellan reglerade tariffer och beräknade marknadspriser, återges i kommissionens beslut att inleda ett förfarande (se skäl 30 och tabell 3).

(46) Céntrica menade att systemet stod i strid med eldirektivet, inte bara på grund av att underskottssystemet var diskriminerande (eftersom det kompenserade för distributörernas förluster, men inte för leverantörernas) utan också för att kunderna undanhölls rätten till insyn i priser och tariffer ([13]). Eftersom en del av det elpris som skulle betalas för 2005 sköts på framtiden, kunde konsumenterna inte få insyn i det slutliga priset.

(47) Dessutom hävdade Céntrica att återbetalningsmekanismen för underskottet inte var balanserad av två anledningar: För det första skulle underskottet till största delen återbetalas av slutanvändare i lågspänningsnätet, trots att det var de stora slutanvändarna i högspänningsnätet som framför allt bidragit till underskottet. För det andra tvingades slutanvändare på den fria marknaden betala för ett underskott som de inte hade bidragit till.

(48) Céntrica höll med om kommissionens preliminära åsikt att det spanska överskottssystemet innebar en överföring av statliga resurser. Céntrica ansåg också att det ingick statliga resurser i den spanska regeringens beslut att tillåta producenter att värdepapperisera sina indrivningsrättigheter.

(49) Sammanslutningen för oberoende elleverantörer (ACIE) beräknar att den elinköpskostnad som fick ligga till grund för de reglerade tarifferna 2005 var 68 % lägre än leverantörernas faktiska kostnader för att köpa el på grossistmarknaden. ACIE framhöll de allvarliga konsekvenser som 2005 års tariffunderskott hade fått för oberoende leverantörer. Enligt ACIE hade leverantörerna på den fria marknaden ungefär samma inköpskostnader som distributörerna. Dessutom hade leverantörerna de facto en skyldighet att anpassa sig efter nivån på den integrerade tariff som regeringen fastställde för varje kundkategori eftersom de annars inte hade kunnat locka nya kunder eller behålla befintliga kunder. Framför allt påpekar ACIE att dess medlemmar i början av 2005 slöt avtal som baserades på regeringens prognoser för grossistpriserna och att de sedan var tvungna att följa de avtalen trots att det visade sig att de inte var lönsamma. Därför gick oberoende leverantörer med förlust. Céntrica beräknar att dess förluster för 2005 uppgick till 10 miljoner euro. Enligt ACIE tvingades flera leverantörer, däribland Saltea Comercial, Electranorte, CYD Energia och RWE, bort från marknaden.

SYNPUNKTER FRÅN ENERGIINTENSIVA ANVÄNDARE

(50) Energiintensiva användare deltog i förfarandet via sammanslutningen AEGE (Asociación de Empresas con Gran Consumo de Energia). Några av dem (Asturiana de Zinc, Ferroatlántica och Alcoa) deltog också individuellt. Alcoa är en aluminiumproducent som driver tre produktionsanläggningar i Spanien, i San Ciprián, La Coruña och Avilés, och som var ansluten till den integrerade G4-tariffen (den frånkopplingsbara tariff som är reserverad för energiintensiva användare) 2005. Ferroatlántica är en tillverkare av aluminium och järnlegeringar som var ansluten till den frånkopplingsbara 3.4-tariffen. Asturiana de Zinc är en zinkproducent som var ansluten till G4-tariffen för sin anläggning i San Juan de Nieva.

(51) I sina synpunkter ifrågasätter de energiintensiva användarna kommissionens slutsats att industritarifferna (G4 och andra frånkopplingsbara tariffer) är statligt stöd. De hävdar att tarifferna inte innebar någon ekonomisk fördel, inte innehöll statliga resurser och inte påverkade konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna.

([12]) Céntrica delade in konsumenterna i fem grupper, men denna uppdelning motsvarar inte den struktur för reglerade tariffer som offentliggörs i det årliga dekret om tariffer som anges i skäl 17.

([13]) Se bilaga A b och c till eldirektivet.

Ingen ekonomisk fördel

(52) De energiintensiva användarna menade att ett felaktigt riktmärke hade använts i beslutet att inleda ett förfarande för att avgöra att det fanns en fördel. Kommissionen jämförde industritarifferna med det genomsnittliga grossistmarknadspriset (poolpriset) som ansågs vara representativt för den kostnad som dessa företag skulle ha betalat på marknaden under normala förhållanden. Eftersom industritarifferna var lägre än poolpriset konstaterades det i beslutet att inleda ett förfarande att tarifferna innebar en ekonomisk fördel för mottagarna.

(53) De energiintensiva användarna hävdar att poolen är en spotmarknad där handeln med el bedrivs varje timme för påföljande dag. Enligt de energiintensiva användarna har poolen vissa brister som påverkar dess effektivitet och konkurrenskraft. Därför återspeglar poolpriserna inte marginalproduktionskostnaderna korrekt och återspeglar därmed inte en situation med perfekt konkurrens. Stora slutanvändare, som förbrukar stora mängder el och som har platta förbrukningsprofiler, handlar inte från poolen, utan brukar normalt ingå bilaterala avtal med elleverantörerna. Detta bekräftas i OMEL:s rapport 2005 som visar att endast sju berättigade användare, vilket motsvarar 5 % av elhandeln, köpt el direkt från poolen.

(54) Under alla omständigheter och även om de priser som noterats i poolen skulle betraktas som ett giltigt riktmärke, vore det felaktigt att använda det genomsnittliga grossistpriset 2005, så som kommissionen gjorde, eftersom detta genomsnittspris återspeglar efterfrågan på el hos leverantörer som hade en varierad uppsättning slutanvändare, däribland hushåll och små företag. Enligt AEGE, Ferroatlántica och Asturiana de Zinc skulle ett lämpligt riktmärke vara det lägsta pris som noterats för poolen 2005, dvs. 18,6 euro/MWh, eftersom detta pris skulle återspegla de mest konkurrenskraftiga marknadsvillkoren i poolen (där producenter erbjuder el till ett pris som är likvärdigt med deras marginalkostnader). Stora industriella användare kan inte jämföras med andra slutanvändare, särskilt inte hushåll. Därför är det genomsnittliga poolpriset inte ett lämpligt riktmärke. Enligt Alcoa borde kommissionen i stället jämföra de ifrågasatta tarifferna med de priser som stora slutanvändare slutit bilaterala avtal om.

(55) Alcoa gav ett exempel på ett bilateralt marknadspris och angav att företagets tre aluminiumanläggningar alltid hade omfattats av G4-tariffen. Alcoa äger dock även en aluminiumoxidanläggning (Alúmina Española) för vilken ett bilateralt avtal slöts med en leverantör i slutet av 2004. Avtalet gällde i två år, med möjlighet till förlängning ytterligare ett år. De tre aluminiumanläggningarna har samma platta förbrukningsprofil som aluminiumoxidanläggningen. Den senare förbrukar dock betydligt mindre el (0,35 TWh jämfört med 1,3 TWh på anläggningarna i Avilés och La Coruña och 3,4 TWh vid anläggningen i San Ciprián). Det genomsnittliga priset enligt detta avtal var 34,45 euro/MWh (inbegripet kostnaderna för stoppet för kärnkraftsutbyggnaden, nätavgifter och andra bikostnader). Detta pris fastställdes genom ett konkurrensutsatt anbudsförfarande och leverantörernas anbud skilde sig med mindre än 5 euro från varandra.

(56) Enligt Alcoa kan skillnaden mellan detta bilaterala pris (34,45 euro/MWh) och G4-tariffen (23,9 euro/MWh) förklaras med objektiva faktorer. De användare som är anslutna till G4-tariffen omfattas framför allt av lagstadgade begränsningar som inte gäller för bilaterala avtal, t.ex. skyldigheten att använda all effekt som har avtalats enligt G4-tariffen (annars tas en straffavgift ut), kravet på att äga egen utrustning för spänningsreglering och kravet på 20 dagars betalningstid (medan bilaterala avtal har bättre betalningsvillkor).

(57) Alcoa drar slutsatsen att ett hypotetiskt marknadspris för företagets tre aluminiumanläggningar skulle vara betydligt lägre än 34,45 euro/MWh eftersom dessa anläggningar har en högre förbrukning. Om man dessutom tar hänsyn till en genomsnittlig försäljningsmarginal på 10 euro/MWh skulle nettoförsörjningskostnaden för aluminiumoxidanläggningen bli 24,25 euro/MWh, vilket ligger mycket nära den integrerade G4-tariffen.

(58) Ferroatlántica påpekade att beslutet om att inleda ett förfarande inte gav en rättvisande bild av den reglerade 3.4-tariff som användes 2005 eftersom man felaktigt hade räknat med rabatter i den grundläggande tariffen och jämfört den med en nätavgift som var tio gånger högre än den som faktiskt tillämpades (och den som gällde mycket stora konsumenter). Ferroatlántica gav också belägg för att även om det månatliga genomsnittliga marknadspriset 2004 för terminskontrakt för elförsörjning 2005 var 31,68 euro/MWh, var detta pris 31,05 euro/MWh i december 2004. Det vill säga ett företag skulle ha fått sin grundläggande elförsörjning 2005 till det priset vid den tidpunkt då de reglerade tarifferna fastställdes. Efter tillägg för ”ytterligare tjänster” (3,92 euro/MWh) och den aktuella nättariffen (1,70 euro/MWh) skulle en industriell användare ha fått ett marknadspris på 36,67 euro/MWh, vilket är lägre än det belopp på 56,11 euro/MWh som gällde för 3.4-tariffen för energiintensiva användare.

(59) Andra rabatter i den tariffen var i själva verket en ersättning för kapaciteten att tillhandahålla tjänster för att styra efterfrågan och godta dessa tjänster för att främja systemet. Ferroatlántica tillägger att rabatten på tariffen återspeglade olika tjänster som tillhandahölls, nämligen tidsbaserade taxor (med natt- och helgförbrukning), möjlighet till frånkoppling (acceptans av försörjning på nätoperatörens begäran), säsongsanpassning (med koncentration av försörjningen till månader med låg efterfrågan) samt hantering av reaktiv energi. Det var enbart dessa rabatter, som var variabla och fastställdes genom en förordning från 1995, och inte nivån på de reglerade tarifferna, som förklarar och, enligt Ferroatlántica, motiverar det lägre genomsnittliga elpriset 2005.

(60) Energiintensiva användare ifrågasätter påståendet i beslutet att inleda ett förfarande att fördelen inte stod i proportion till de mängder som förbrukades och att den tenderade att öka för stora användare. Här hävdar de energiintensiva användarna t.ex. att CNE själv bekräftade att nivån på G4-tariffen borde ha varit ännu lägre. Energiintensiva användare konstaterar att stora konsumenter inom G4- eller 3.4-tariffen förbrukade flera tusen gånger mer el än genomsnittliga högspänningskonsumenter, medan de betalade tre gånger så lite som dem.

(61) Det vore dessutom normalt att stora konsumenter fick en högre enhetsrabatt på priset. Därför hävdar de energiintensiva användarna att det går att ifrågasätta slutsatsen att de industriella tarifferna innebar en fördel. De påpekar att det i vilket fall som helst är kommissionen som måste lägga fram avgörande bevis på att det finns en sådan fördel.

(62) Alcoa angav också att det pris som Alcoa betalade i Spanien var så gott som identiskt med det genomsnittliga viktade pris som betalades av aluminiumanläggningar i EU och till och med var högre än det genomsnittliga viktade priset i EES.

Inga statliga resurser

(63) De energiintensiva användarna anger att det var de som betalade industriella tariffer direkt till distributörerna, utan att medlen kom under statlig kontroll, och att systemet därmed inte omfattade statliga resurser, i linje med rättspraxis enligt PreussenElektra-målet.

(64) De energiintensiva användarna hävdar att det fanns en tidslucka mellan det att tarifferna fastställdes i slutet av 2004 och det att mekanismen för att återvinna underskottet från konsumenterna antogs, vilket skedde först i juni 2006. I sitt beslut att inleda ett förfarande hävdade kommissionen att statliga resurser var inblandade på grund av pristillägget på användarnas fakturor, vilket betecknades som en skatteliknande avgift. De energiintensiva användarna hävdar att om denna hypotes godtas, skulle en åtgärd som inte var stöd 2005 bli stöd (i efterhand) 2006. Detta skulle strida mot de grundläggande principerna för EU-lagstiftningen, såsom rättssäkerhet och berättigade förväntningar. De energiintensiva användarna påpekar att klassificeringen av en åtgärd som stöd enbart ska bero på de omständigheter som rådde när åtgärden vidtogs, och inte får vara beroende av händelser i framtiden, särskilt när dessa inte är rimligt förutsägbara. De citerar generaladvokaten Jacobs i Van Calster-målet ([14]): ”Situationen måste bedömas vid tiden för det ursprungliga införandet av avgifterna och kan inte ändras retroaktivt.”

(65) De energiintensiva användarna hävdar att 2005 års reglerade tariffer inte var statligt stöd 2005. Dessa företag påpekar att under dessa omständigheter är analysen av finansieringsmekanismen irrelevant, eftersom mekanismen infördes först 2006. Bedömningen av finansieringsmetoden skulle endast vara relevant om åtgärden var statligt stöd redan från början. Eftersom tarifferna inte innefattade stöd anser de energiintensiva användarna att kommissionen inte kan utgå från pristillägget för att dra den motsatta slutsatsen.

(66) Vidare hävdar de energiintensiva användarna att när det gäller skatteliknande avgifter är finansieringsmetoden för en åtgärd i alla fall bara relevant för bedömningen av statligt stöd när skatten är öronmärkt för stödet, dvs. när det finns en direkt och omedelbar koppling mellan åtgärden och dess finansiering ([15]). De energiintensiva användarna förnekar att det finns en sådan koppling, eftersom pristillägget var utformat för att täcka ett underskott som uppstått vid reglering av reglerad verksamhet, som inte enbart gällde elförsörjning till reglerade tariffer utan även andra systemkostnader. Pristillägget var alltså inte specifikt utformat för att täcka förluster på grund av elförsörjning till reglerade tariffer. För det andra fanns det ingen direkt eller indirekt koppling mellan nivån på tarifferna och det pristillägg som tillämpades, eftersom den tariff som fastställdes 2004 var ovillkorad (omfattades inte av ytterligare justeringar under senare år).

([14]) Förslag till avgörande av generaladvokaten Jacobs i de förenade målen C-261/01 och C-262/01, Belgische Staat mot Eugène van Calster och Felix Cleeren (C-261/01) och Openbaar Slachthuis NV (C-262/01), punkt 41.

([15]) Domstolens dom av den 21 oktober 2003 i de förenade målen C-261/01 och C-262/01, Belgiska staten mot Eugene van Calster, Cleeren och Openbaar Slachthuis NV (REG 2003, s. I-12249), punkterna 49 och 50.

(67) De energiintensiva användarna hävdar också att pristillägget inte var en skatteliknande avgift eller pålaga eftersom det inte hade skattemässig karaktär enligt spansk lag. Skatteåtgärder används för att finansiera offentliga utgifter, medan syftet med pristillägget i detta fall var att återvinna ett underskott som hade uppstått hos privata aktörer (distributörer) som bedrev reglerad verksamhet inom elsystemet. Enligt den spanska grundlagen får nya skatteåtgärder endast införas genom en lag (inte genom ett kungligt dekret). Dessutom äger staten aldrig intäkterna från pristillägget och har aldrig rätt att disponera över dem. Medlen överförs till ett inlåningskonto som förvaltas av CNE och som staten inte kan tillskansa sig. Regleringsprocessen är helt automatisk och CNE har ingen bestämmanderätt, autonomi eller kontroll över vart medlen går eller vilka belopp som avräknas för de olika aktörerna.

(68) Enligt de energiintensiva användarna erkände kommissionen detta i beslutet om spanska icke återvinningsbara kostnader ([16]), där den konstaterade att överföringen av medel via CNE främst görs för bokföringsändamål och inte innebär att åtgärden omfattat statliga resurser.

(69) De energiintensiva användarna hävdar att den här situationen är identisk med scenariot med de ”icke återvinningsbara kostnaderna” eftersom regeringen i båda fallen införde ett pristillägg för att kompensera för en permanent kostnad i systemet. Denna hållning verkade även bekräftas i ett ärende som berörde Förenade kungariket ([17]).

Ingen inverkan på konkurrensen och handeln

(70) Asturiana de Zinc och Alcoa menar att de särskilda egenskaperna hos aluminium- och zinkmarknaderna innebär att en åtgärd som berör priset på den el som används vid produktionen av dessa metaller inte kan påverka EU-handeln, eftersom metaller är råvaror och deras priser fastställs på global nivå på London Metal Exchange. Under dessa omständigheter leder variationer i lokala produktionskostnader inte till några skillnader i världsmarknadspriserna.

(71) De båda företagen gör gällande att det finns ett växande produktionsunderskott i EU när det gäller aluminium och zink, medan efterfrågan i allt större grad tillgodoses genom export från länder utanför EU.

(72) Om aluminium- och zinkindustrierna försvann från Spanien skulle det inte träda in någon ny aktör på marknaden i EU, eftersom aluminiumanläggningarna i EU redan drivs med full kapacitet och ingen ny aktör eller befintlig producent skulle ha något incitament för att öka kapaciteten med tanke på att de långsiktiga utsikterna är osäkra när det gäller tillgången till billig el i framtiden. Underskottet skulle därför enbart täckas med import.

(73) Dessutom hävdar Alcoa att de andra europeiska producenternas intressen inte är hotade av tarifferna, eftersom de erbjuder el till ett pris som är identiskt med det genomsnittliga pris som andra aluminiumproducenter betalar i EU-25.

Även om de industriella frånkopplingsbara tarifferna utgjorde stöd, skulle detta vara ”befintligt stöd”

(74) De energiintensiva användarna hävdar att de ifrågasatta tarifferna fanns redan innan Spanien anslöt sig till EU.

(75) Även om beteckningen ”G4-tariff” infördes formellt genom ministerbeslutet av den 6 mars 1986, fanns tariffen i praktiken redan före den 1 januari 1986, dagen för Spaniens anslutning till EU, eftersom den motsvarar den tidigare ”industriell tariff I för långsiktig användning” som inrättades genom ett ministerbeslut den 14 oktober 1983, dvs. före Spaniens anslutning. Alla slutanvändare av el som omfattades av industriell tariff I flyttades automatiskt över till G4-tariffen som i själva verket var samma tariff under ett nytt namn.

(76) Även de andra frånkopplingsbara tarifferna föreskrivs uttryckligen i ministerbeslutet 1983.

(77) Vidare hävdar de energiintensiva användarna att åtgärden är befintligt stöd, med hänvisning till artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionen ([18]), eftersom preskriptionstiden på tio år har löpt ut.

([16]) Kommissionens beslut av den 25 juli 2001, statligt stöd nr 49/99 – Spanien. Övergångsordning för elmarknaden.
([17]) Kommissionens skrivelse till Förenade kungariket av den 27 februari 2002 (statligt stöd nr 661/99).
([18]) EGT L 83, 27.3.1999, s. 1.

Återkrav skulle vara uteslutet på grund av berättigade förväntningar

(78) De energiintensiva användarna framhåller att även om man antar att tarifferna inte skulle betraktas som befintligt stöd, skulle det inte gå att återkräva stödet på grund av principen om berättigade förväntningar. Under hela 2005 utgjorde tarifferna en direkt betalning mellan privata aktörer. Användarna kunde inte ha förutsett att tariffer som fastställdes i december 2004 skulle bli stöd genom en regeringsåtgärd som vidtogs i juni 2006. Ingen ekonomisk aktör, hur försiktig denne än var, kunde ha förväntat sig denna förändring i den rättsliga situationen. Därför hade användarna berättigade förväntningar på att deras tariffer inte innehöll statligt stöd.

SYNPUNKTER FRÅN DE REGIONALA REGERINGARNA I GALICIEN OCH ASTURIEN

(79) När det gäller eventuellt stöd till energiintensiva användare hävdar den regionala regeringen i Galicien att kommissionen gjorde fel när den använde poolpriset som substitut för marknadspriset, eftersom energiintensiva användare normalt ingår långsiktiga avtal på betydligt bättre villkor.

(80) Eftersom liberaliseringen av den spanska marknaden ännu inte är helt fullbordad och framför allt med hänsyn till att det inte finns några bilaterala avtal mellan producenter och stora konsumenter, anser den regionala regeringen i Galicien att det vore rimligt att använda producenternas faktiska kostnader för sin elförsörjning till dessa kunder som riktmärke. Ett alternativ skulle vara att använda ett riktmärkespris som baseras på den tekniska litteraturen i ämnet (Wilson, 1993 ([19]), och Castro-Rodriguez, 1999 ([20])), genom att antingen använda kostnaden för den mest effektiva tekniken som uppfyller de särskilda behoven hos energiintensiva användare eller använda den genomsnittliga elkostnaden under olika tider på dagen. Skillnaden mellan ett riktmärkespris som beräknats på det sättet och den reglerade tariff som betalades 2005 skulle bli mycket mindre. Vidare framhåller den regionala regeringen i Galicien att alla spanska användare, även energiintensiva användare, under alla omständigheter med tiden kommer att betala tillbaka det underskott som uppstått till följd av de lägre tariffer som tillämpades 2005.

(81) Dessutom menar den regionala regeringen i Galicien att tariffsystemet som det var utformat 2005 inte var rättsligt selektivt, eftersom staten inte hade för avsikt att ge någon fördel till slutanvändarna utan endast hade gjort fel i sina prognoser över marknadsutvecklingen och priserna när den fastställde tarifferna 2004. Den regionala regeringen i Galicien ifrågasätter också slutsatsen att systemet påverkade handeln inom EU.

(82) De synpunkter som lämnats av den regionala regeringen i Asturien liknar dem som framförts av den spanska regeringen, som de också hänvisar till.

SYNPUNKTER FRÅN SPANIEN

(83) Spanien hävdar att det reglerade tariffsystemet 2005 inte innefattade stöd, vare sig för slutanvändare eller för distributörer.

Inget orsakssamband mellan den statliga åtgärden och underskott, underskottet kan inte hänföras till staten

(84) Spanien hävdar att underskottet inte kan hänföras till staten eftersom det orsakades av oförutsedda yttre omständigheter och inte av statens medvetna avsikt att subventionera viss verksamhet.

(85) Spanien menar att den försörjning till reglerade tariffer som fastställs av staten inte var förbjuden enligt EU-lagstiftningen 2005. Den statliga regleringsåtgärden var alltså juridiskt giltig, eftersom den var ett uttryck för den nationella suveräniteten. Denna suveränitet innebar bl.a. att staten har rätt att fastställa tarifferna så att de förväntade kostnaderna motsvarar den förväntade efterfrågan.

(86) Spanien hävdar att underskottet 2005 orsakades av en diskrepans mellan regeringens prognoser för elgrossistpriserna och de faktiska priser som noterades i poolen. De exceptionellt höga priserna 2005 drevs upp av oförutsägbara orsaker som motsvarade force majeure.

([19]) Wilson, R. (1993), *Nonlinear Pricing*, Oxford University Press.
([20]) Castro Rodriguez, F. (1999), *Wright tariffs in the Spanish electricity industry. The case of residential consumption*, Utilities Policy, s. 17–31.

(87) Eftersom den händelse som ledde fram till det påstådda stödet utgjordes av en ökning i grossistpriserna som var större än förutsett kunde den påstådda fördelen inte hänföras till någon rättslig åtgärd. Även om man antog att denna fördel hade funnits (vilket inte är fallet) skulle den ha varit följden av omständigheter som inte hade något med statens avsikter att göra. Att det förelåg force majeure innebär enligt Spanien att orsakssambandet bryts mellan det administrativa beslutet om tariffernas nivå och den konkurrensfördel som ger upphov till statligt stöd. Även om man antar (trots att så inte är fallet) att det objektiva villkoret för ett orsakssamband var uppfyllt, saknas ändå det subjektiva villkoret om statens avsikt (hänförlighet).

Inga statliga resurser

(88) Spanien hävdar att tarifferna inte omfattade offentliga medel. För det första framhåller Spanien i detta avseende att pristillägget inte är en ”avgift” i den mening som avses i EU-domstolens rättspraxis om skatteliknande avgifter, eftersom den inte tas in av staten och inte motsvarar en avgift. Enligt Spanien är pristillägget en integrerad del i tariffen och liknar en tariff till sin karaktär. Tariffen är alltså ett privat pris.

(89) För det andra drivs medlen inte in av staten och de betalas inte in till någon fond som utsetts av staten. Tarifferna drivs in av distributörerna, inte av staten. Det betyder att de är privata priser som säkerställer att aktörerna får en skälig ersättning (i enlighet med lagen om elsektorn). De är varken skatter eller offentliga avgifter. Staten betalar inte ut någon ersättning, eftersom det är systemet som betalat ersättningen genom marknadskrafter för icke-reglerad verksamhet och genom statligt fastställda nättariffer för reglerad verksamhet. Eftersom ett sådant system inte medför någon börda för staten är det inga statliga resurser inblandade, enligt rättspraxis i Sloman Neptune-målet ([21]). Dessa medel går aldrig in i statskassan, de tas inte upp i några budgetlagar, granskas inte av revisionsrätten och kan inte återkrävas från gäldenärer genom administrativa återkravsförfaranden. Skulder till elsystemet omfattas inte av den ränta som ska tillämpas på skulder till staten.

(90) Spanien upprepar att dessa medel förvaltas av den spanska tillsynsmyndigheten CNE, som endast fungerar som mellanhand för räkenskaperna. Spanien påpekar att kommissionen i sitt beslut 2001 om de spanska icke återvinningsbara kostnaderna (SA NN 49/99) redan hade konstaterat att ”överföringen av medel via CNE främst görs för bokföringsändamål. De medel som överfördes till kontot i CNE:s namn blev aldrig den myndighetens egendom och betalades omedelbart ut till mottagarna enligt ett i förväg fastställt belopp som CNE inte kunde ändra på något sätt”. Därför drog kommissionen slutsatsen att ”den inte kunde avgöra om intäkterna från den avgift som inrättats inom ramen för systemet för icke återvinningsbara kostnader utgjorde statliga resurser”.

Ingen fördel

(91) Spanien delar inte kommissionens åsikt att reglerade tariffer innebär en ekonomisk fördel för slutanvändarna (eller distributörerna).

(92) När det gäller slutanvändarna upprepar Spanien att underskottet orsakades av force majeure och att underskottet inte gynnade stora konsumenter eftersom det fördes över till tarifferna för de efterföljande åren med ränta. Den påstådda ekonomiska fördelen till följd av ett lägre elpris är alltså bara skenbar, eftersom skillnaden i förhållande till de fria marknadspriserna betalas tillbaka med ränta av konsumenterna.

Försörjning till reglerade tariffer är en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse

(93) Spanien hävdar att förekomsten av reglerade tariffer 2005 inte stod i strid med EU-lagstiftningen, eftersom tidsfristen för att öppna marknaden för alla konsumenter inbegripet hushåll löpte till den 1 juli 2007.

([21]) Domstolens dom av den 17 mars 1993 i de förenade målen C-72/91 och C-73/91, Sloman Neptun (REG 1993, s. I-887), punkt 21; svensk specialutgåva, häfte 14. ”Systemet i fråga syftar inte till att, genom dess objektiva och allmänna struktur, skapa en fördel som skulle utgöra en ytterligare börda för staten …”

(94) Framför allt menar de spanska myndigheterna att elförsörjning är en tjänst av allmänt intresse och att staten måste ingripa för att undvika missbruk av dominerande ställning till följd av att det endast finns ett nät (naturligt monopol).

(95) Parametrarna för att fastställa tarifferna fastställdes objektivt och på ett sätt som medgav insyn. Den komplicerade rättsliga ramen för att fastställa tarifferna och regleringsförfarandet visar enligt Spanien att tariffsystemet byggde på en grundlig analys av kostnaderna och intäkterna i systemet och en analys av efterfrågan på el.

Åtagande från Spanien

(96) Som konstateras i skälen 25 och 26 återbetalas det underskott som uppstod 2005 genom årliga avbetalningar med en ränta som motsvarar Euribor, utan spread. Utan att det påverkar Spaniens synpunkter har landet åtagit sig att retroaktivt höja den ränta som tas ut av företagsanvändare med anslutningar på mer än 1 kV. Höjningen ska fastställas i förhållande till bidraget till 2005 års underskott från de företagsanvändare som är föremål för detta förfarande och som fick sin elförsörjning till integrerade reglerade tariffer. Höjningen ska göras genom tillämpning av en spread på 65 räntepunkter över Euribor-referensräntan, för att på så sätt i stora drag anpassa den efter den ränta som gäller för underskottet under de följande åren.

(97) Det berörda beloppet ska tas ut från företagsanvändarna enligt följande: När det gäller de årliga avbetalningarna av den delen av 2005 års underskott som redan har återbetalats, kommer det att göras en engångshöjning av nättarifferna. När det gäller de belopp som återstår att betala tillbaka ska den högre räntan tillämpas direkt på varje årligt belopp, återigen i form av högre nättariffer.

5. **BEDÖMNING AV ÅTGÄRDEN**

FÖREKOMST AV STATLIGT STÖD ENLIGT ARTIKEL 107.1 I EUF-FÖRDRAGET

(98) En åtgärd utgör stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget om den uppfyller följande villkor: a) den medför en fördel för mottagaren, b) den beviljas av staten eller med statliga medel, c) den är selektiv och d) den påverkar handeln inom unionen och hotar att snedvrida konkurrensen inom EU. Eftersom samtliga dessa villkor måste vara uppfyllda kommer kommissionen att begränsa sin bedömning till förekomsten av en ekonomisk fördel för stödmottagarna.

Förekomst av en ekonomisk fördel

(99) Företag gynnas i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget om de får en ekonomisk fördel som de inte hade kunnat få på marknadsvillkor. I det här fallet måste bedömningen visa, även i fråga om återbetalningen av 2005 års underskott till elsystemet, huruvida det fanns någon positiv skillnad mellan de reglerade tariffer som fastställdes 2005 och de marknadspriser som eventuella stödmottagare skulle ha behövt betala för el som köpts in och de tjänster som tillhandahölls inom ramen för deras tariffordning. En eventuell fördel i förhållande till marknadsvillkoren måste fastställas med hänvisning till faktiska marknadspriser. Båda frågorna, dvs. förekomsten av positiva skillnader – eller avsaknaden av sådana – mellan elpoolpriser, marknadspriser och reglerade tariffer, samt återbetalningen av underskottet, granskas var och en för sig i det följande.

Jämförelse med de genomsnittliga priserna i elpoolen

(100) De genomsnittliga priserna i elpoolen ger en indikation på de allmänna prisnivåerna på grossistmarknaden. Detta genomsnittliga referenspris var 59,47 euro/MWh under 2005, för året som helhet. Som framgår av och visas i skäl 19 (diagram 1) låg de genomsnittliga grossistpriserna under sju på varandra följande månader 2005 högre än de elpriser som var inbakade i de integrerade reglerade tariffer som tillämpades på alla slutanvändare. Därför verkar den genomsnittliga tariffnivå som fastställdes genom dekret nr 2392/2004 ha lett till en positiv differens till fördel för alla slutanvändare som valde reglerade tariffer, åtminstone under de flesta månader 2005.

(101) Under månadsperioder på mindre än ett år uppstod denna differens dock inte under de fem månaderna mellan januari och maj 2005. Det fanns alltså ingen fördel för det reglerade tariffsystemet i sin helhet. Om jämförelsen dessutom görs mellan perioder på mer än ett år, t.ex. fram till den 30 december 2007 uppvägs den eventuella ackumulerade fördelen från juni 2005 mer än väl av de sjunkande genomsnittliga poolpriserna, som föll kraftigt till 37 euro/MWh i mars 2007, samtidigt som de priser som följde av de integrerade reglerade tarifferna var ungefär 68 euro/MWh under samma period. Från och med oktober 2006 var de elpriser som var inbakade i de integrerade tarifferna i själva verket mycket högre än grossistförsörjningspriserna (se diagram 1). Alltså kan de förmåner och ekonomiska fördelar som uppstår för konsumenter som fick sin elförsörjning till reglerade tariffer när poolpriserna är högre än de inbakade elkostnaderna i de reglerade tarifferna utraderas när poolpriserna är lägre än de inbakade elkostnaderna.

(102) Av detta följer att de energipriser som är inbakade i de reglerade tariffer som gällde 2005, både för månadsperioder på mindre än ett år under 2005 och för tvåårsperioder som omfattar en del av 2005, inte förefaller ha medfört någon fördel för den grupp av konsumenter som har fått sin elförsörjning till reglerade tariffer jämfört med grossistpriserna i elpoolen. Faktum är dock att intäkterna från de nätavgifter och reglerade tariffer som betalades för hela elsystemet inte var tillräckliga för att täcka de reglerade kostnaderna för systemet 2005. Därför måste det undersökas om den mekanism som har införts är tillräcklig för att garantera att underskottet betalas tillbaka.

Återbetalning av 2005 års underskott i elsystemet

(103) Som beskrivs i skälen 15 och 20–22 ovan omfattade räkenskaperna för elsystemet 2005 samtliga reglerade kostnader och reglerade intäkter i systemet utan att särskilda intäkter fördelades på särskilda kostnader. Kostnaderna för transport och distribution (4 410 miljoner euro) eller kraftvärmeproduktion och kostnader för stöd till förnybar energi (2 701 miljoner euro) var t.ex. inte uppdelade mellan reglerade intäkter från integrerade tariffer på den reglerade marknaden och/eller intäkter från reglerade nätavgifter på den fria marknaden och det gjordes ingen åtskillnad mellan dessa båda typer av intäkter vid finansieringen. Alla systemanvändare får en vinst och kan väntas täcka kostnader för stöd till effektiva former av kraftvärmeproduktion och förnybar energi, eller transport- och distributionstjänster. I detta system med icke-kumulativa kostnader för varje tariff är det omöjligt att i efterhand göra en objektiv fördelning av kostnaderna mellan användare på den fria marknaden och användare med reglerade tariffer, och för den senare kategorin också fördela kostnaderna på de 25 olika tariffsteg som gällde 2005. Därför är det lämpligt att granska de eventuella fördelarna, eller avsaknaden av sådana, i fråga om 2005 års underskott för elsystemet som helhet.

(104) Spanien har infört en mekanism för att återvinna 2005 års underskott i sin helhet. Detta är förenligt med hur systemets räkenskaper tillämpades under den perioden. Problemet med att de reglerade intäkterna i elsystemet inte täckte systemets kostnader löstes genom ett tillskott av resurser som samlades in genom det ”särskilt öronmärkta bidrag” som föreskrevs i kungligt dekret nr 809/2006. Återvinningen inleddes i mitten av 2006 genom ett pristillägg på 1,378 % på de integrerade reglerade tarifferna och på 3,975 % på nätavgifterna och därefter tillämpades de pristillägg som krävdes för att återvinna underskottet på 3,8 miljarder euro plus ränta på 14,5 år fram till 2020 (se skälen 25 och 26).

(105) Intäkterna från det särskilda bidrag som öronmärktes för att finansiera 2005 års underskott gör det möjligt för systemanvändarna att betala elfakturor som innefattar den höjning som krävs för att balansera 2005 års systemräkenskaper i efterhand med en betydande eftersläpning.

(106) Under dessa omständigheter skulle den enda tvivelaktiga aspekten på den metod som valdes 2006 för att återbetala 2005 års underskott i elsystemet och balansera räkenskaperna vara den låga ränta som i början tillämpades på de årliga återbetalningarna, dvs. Euribor-referensräntan utan spread. Spanien har åtagit sig att höja den ränta som ska tillämpas på de företagsanvändare som omfattas av detta förfarande, vilket beskrivs närmare i skälen 96 och 97. Spanien åtar sig att tillämpa en spread på 65 räntepunkter över referensräntan.

(107) Om denna justering tillämpas på den åtgärd som ursprungligen vidtogs för att återbetala 2005 års underskott, vilket utesluter hushåll och små företag som har betalat de högsta reglerade tarifferna enligt korrigeringsmekanismen, upphävs alla eventuella fördelar som företagen kan ha fått genom att betalningarna skjutits upp till 2006. Dessutom innebär tillämpningen av ett pristillägg på tariffen att det sammanlagda belopp som återvinns per företag står i direkt proportion till det företagets elförbrukning. Ju större elförbrukning, desto större pristillägg.

Jämförelse med elmarknadspriserna

(108) Som påpekats av vissa berörda parter är för det andra de priser som noterats i elpoolen inte lämpliga riktmärken för att jämföra de elpriser som stora producenter betalat enligt reglerade tariffer med marknadspriser. Utifrån resultatet i 2005 års rapport från elmarknadsaktören OMEL var det endast sju slutanvändare, motsvarande 5 % av efterfrågan, som köpte el direkt från poolen, jämfört med hundratals industriella och stora företagsanvändare. Industriella och andra stora användare, framför allt energiintensiva konsumenter för vilka el utgör en betydande andel av produktionskostnaderna (vanligtvis 30–40 % för aluminiumproduktion), kräver och får förutsägbara pris- och försörjningsvillkor. Dessa villkor fastställs i avtal med längre löptid än nästkommande dygn. De priser som erbjuds varje timme på en marknad för nästkommande dygn, som elpoolen, åskådliggör de genomsnittliga marknadspriserna för leverantörer som har en varierad portfölj av kunder, däribland hushåll. De är dock inte lämpliga riktmärken för att fastställa de priser som energiintensiva användare skulle betala på den fria marknaden enligt avtal med längre löptider än till nästkommande dygn. I motsats till vad som uttrycktes i beslutet om att inleda förfarandet, har undersökningen visat att reglerade tariffer som är lägre än genomsnittliga poolpriser inte måste innebära en fördel jämfört med marknadsvillkoren för industriella användare, eftersom poolpriserna inte är marknadspriser för de flesta av dessa användare. Därmed undanröjs de tvivel som fanns i detta sammanhang.

(109) Vidare var valet att byta till den fria marknaden inte oåterkalleligt i Spanien 2005. Konsumenterna kunde hela tiden välja mellan de mest attraktiva erbjudandena på de reglerade och fria marknaderna, vilket ledde till en viss priskonvergens. Möjligheten att ångra val av försörjningsalternativ tenderar att pressa ned priserna på återförsäljarmarknaden i lägen när grossistpriserna höjs som de gjorde i Spanien från april 2005, medan det motsatta incitamentet att höja de fria marknadspriserna för att närma dem till de högsta reglerade tariffnivåerna uppstår när situationen blir omvänd.

(110) Precis som bekräftas av sammanslutningen för oberoende leverantörer (skälen 42–49) var leverantörerna på den fria marknaden under 2005 tvungna att följa sina avtal eller avbryta dem ensidigt om det gick, eller omförhandla sina priser och justera upp dem, med risk för att kunderna skulle gå över till den reglerade marknaden. De rörelseförluster som leverantörerna på den fria marknaden hävdar att de fick tyder på att priserna på den fria marknaden 2005, särskilt när det gällde ettåriga avtal som följdes, fortfarande låg nära de respektive reglerade tariffnivåerna och att de reglerade tarifferna alltså inte i praktiken innebar någon ekonomisk fördel jämfört med de faktiska priserna på den fria marknaden.

(111) Detta innebär alltså att två hypotetiska konkurrerande industriella användare, en med ett ettårigt elavtal på den fria marknaden som löpte från januari till december 2005, och en som fick sin elförsörjning till reglerade tariffer under samma period, hade liknande elkostnader, allt annat lika. Den enda effekt som nivån på de reglerade tarifferna hade på priserna på den fria marknaden 2005 var att användarna på den fria marknaden fick en indirekt fördel av begränsade prishöjningar, om sådana prishöjningar över huvud taget var avtalsenligt möjliga att göra under året, eller på längre sikt, under hela 2005. Den verkliga eller möjliga konkurrensen mellan industriella användare som köpte el på de fria och reglerade marknaderna kunde inte snedvrida de reglerade tarifferna.

(112) För det tredje hänvisade kommissionen i sitt beslut att inleda ett förfarande särskilt till de låga reglerade tariffnivåer på 23,9 euro/MWh och 27,0 euro/MWh som tillämpades under 2005 för stora industriella konsumenter (G4-tariffen) och för stora industriella konsumenter med frånkopplingsbar försörjning (t.ex. 3.4-tariffen), såsom visas i tabell 3 i skäl 30. Som påpekats av vissa tredje parter är nivåerna på de reglerade tariffer som det görs invändningar mot i beslutet att inleda ett förfarande inte tariffer, utan genomsnittliga priser efter rabatter. Utan rabatter var de grundläggande tariffnivåer som faktiskt fastställts i dekret nr 2392/2004 och som visas i tabell 1 56,12 euro/MWh (3.4-tariffen) respektive 25,44 euro/MWh (G4-tariffen).

(113) I detta avseende visade den formella undersökningen att de reglerade tariffer som var tillämpliga på industriella användare och som angavs i beslutet att inleda ett förfarande var i nivå med de marknadspriser som gällde för hela perioden januari–december 2005, vilket illustreras nedan.

(114) För det första har det lagts fram belägg för att det fanns bilaterala marknadspriser på 34,45 euro/MWh som tillämpades på energiintensiva användare på den fria marknaden 2005 (skälen 55–57). Med en marknadsföringsmarginal på mindre än den genomsnittliga marginal på 10 euro som lades till i beslutet om att inleda det formella förfarandet, visar detta marknadspris en försörjningskostnad på nästan 25,44 euro/MWh för den lägsta reglerade tariffen (G4) (23,9 euro/MWh av det genomsnittliga efterhandspriset). När hänsyn tas till de objektiva skillnaderna i fråga om försörjning inom ramen för den reglerade tariffen, såsom 9,7 gånger större försörjningsvolymer, investering i kontrollutrustning och betalningsfrister, verkar det faktum att den reglerade tariffen var lägre inte ha medfört någon otillbörlig ekonomisk fördel för stödmottagarna.

(115) För det andra framgår det av de tillgängliga bevisen att det i december 2004 gick att sluta ettåriga avtal om basförsörjning baserat på terminspriser på 31,05 euro/MWh för leveranser under januari–december 2005. Frånkopplingsbara industriella användare med stor lastbalansering kunde få ett slutligt marknadspris (med ytterligare tjänster och nättariff) på 36,67 euro/MWh, vilket är lägre än den berörda grundläggande tariffnivån (tariff 3.4) (se skälen 16, 18 och 58).

(116) Ytterligare rabatter som gick att få inom ramen för reglerade tariffer för efterfrågestyrning (t.ex. lastbalansering, möjlighet till frånkoppling) gjorde det möjligt att få lägre genomsnittliga priser på den reglerade marknaden för de användare som tillhandahöll sådana tjänster ([22]). Dessa rabatter, som inte behandlades specifikt i beslutet att inleda ett förfarande, var en ersättning för värdefulla tjänster på efterfrågesidan för nätet, som krävde justeringar, anpassningar eller begränsningar i kommersiella eller industriella processer. Lastbalanseringen innebär att energiintensiva industriella eller kommersiella processer ska utföras under perioder med låg belastning i stället för vid toppbelastning, för att minska förbrukningen och spänningen i elnätet. På samma sätt är frånkopplingsbara tjänster i nätverket ekonomiskt lönsamma eftersom de innebär att systemoperatören får avbryta leveranserna till den berörda industriella användaren med kort varsel (från ett par sekunder till två timmar) och under en lång period (en till tolv timmar), vilket var fallet med de berörda reglerade tarifferna i Spanien.

(117) Fördelarna med dessa tjänster för att garantera en avbrottsfri elförsörjning erkänns i EU-lagstiftningen. Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/89/EG av den 18 januari 2006 om åtgärder för att trygga elförsörjning och infrastrukturinvesteringar ([23]) ska medlemsstaterna ta hänsyn till teknik för efterfrågestyrning och vidta åtgärder för att avlägsna hindren för att använda frånkopplingsbara kontrakt i syfte att upprätthålla balansen mellan tillgång och efterfrågan. Tjänsterna kompletterar och kan rentav ersätta andra regleringsmetoder som nätoperatören använder för att garantera att efterfrågan på el från nätet är anpassad efter tillgången och på så sätt undvika störningar och avbrott, som är kostsamma för samhället och ekonomiskt, och som kan leda till sanktioner eller skadeståndsansvar.

(118) När det särskilt gäller Spanien är dessa tjänster särskilt värdefulla med tanke på avsaknaden av en betydande kapacitet för sammanlänkning med andra medlemsstater och det stora beroendet av oregelbunden elförsörjning från förnybara energikällor 2005. Graden av deras ekonomiska värde och storleken på de kostnader som går att undvika i elsystemet kan t.ex. illustreras med den spanska nätoperatören Red Eléctrica de Españas kostnader för att köpa balanseringstjänster. Under 2005 betalade Red Eléctrica de España i genomsnitt 65 euro/MWh för sekundärregleringstjänster för att öka effekten (tillföra ytterligare effekt i ledningen under 15 sekunder till 15 minuter för att balansera nätet). För tertiärreglering av effekthöjning (att tillföra ytterligare effekt i ledningen i 15 minuter till 2 timmar för att återställa energireserven för sekundärreglering) låg genomsnittspriset på 78 euro/MWh under 2005 och gick som högst upp till 600 euro/MWh ([24]). För att jämna ut efterfrågan och styra bort den från perioder med topplast (lastbalansering) eller tillhandahålla kapacitet för att sänka den i kritiska lägen (frånkopplingsbara tjänster) förefaller det vara ekonomiskt försvarbart att erbjuda rabatter på de berörda relevanta tarifferna (t. ex. ca 32 euro/MWh på 3.4-tariffen).

(119) Utan sådana rabatter för efterfrågestyrning var de reglerade tarifferna för användare som var anslutna till högspänningsnätet (1.4- och 2.4-tarifferna) mycket högre: 58–61 euro/MWh för bastariffen och 76,2 euro/MWh för det

([22]) Den viktigaste källan för de siffror som används i beslutet om att inleda ett förfarande härrör från CNE-rapporten: *El Consumo Eléctrico en el Mercado Peninsular en el Año 2005*, 25.7.2006, avsnitt 2. För stora industriella konsumenter (frånkopplingsbara och med timpriser) anges i rapporten att hög grad av lastbalansering, med försörjning under perioder med låg belastning, vilket kräver anpassning av produktionsprocesserna, ger möjlighet till stora rabatter på den berörda tariffen.

([23]) EUT L 33, 4.2.2006, s. 22, se artiklarna 3.3 c och 5.2 b.

([24]) *El Sistema Eléctrico Español 2005*, s. 54 och 55, Red Eléctrica de España.

genomsnittliga verkliga priset. Jämfört med de terminspriser på 31,05 euro/MWh som gick att få för perioden januari–december 2005, går det inte att säga att marknadspriserna är högre än de reglerade tariffer som gällde för de allra flesta industriella och kommersiella användare med stor förbrukning.

(120) Det betyder att även om de priser som noterats i elpoolen inte är lämpliga som riktmärke för jämförelser mellan de elpriser som betalats av stora industriella och kommersiella användare, låg de verkliga marknadspriserna för elförsörjning till slutanvändare som fick sin elförsörjning till reglerade tariffer 2005 i linje med de respektive nivåerna för de reglerade tarifferna.

6. **SLUTSATSER OM ÅTGÄRDEN**

(121) Mot bakgrund av övervägandena ovan anser kommissionen att det för det första har visats att de företag som tog emot el till integrerade reglerade tariffer inte fick någon fördel av nivån på dessa tariffer och för det andra att ränta kommer att tas ut med en lämplig sats för vissa företags fördröjning av betalningen av delar av sina elfakturor 2005, med hänsyn till Spaniens åtagande om att ändra åtgärden.

(122) Den berörda åtgärden utgör alltså inte någon ekonomisk fördel för företagsanvändare. Eftersom kriterierna i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa finns det inget behov av att undersöka om de övriga kriterierna är uppfyllda.

(123) Därför konstaterar kommissionen att det system med reglerade tariffer som tillämpades under 2005, med hänsyn till den ordning som Spanien har infört för att återvinna slutanvändarnas skuld till elsystemet, inte har gett upphov till stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget. Denna slutsats gäller den situation och tidsperiod som omfattas av klagomålet, utan att den påverkar någon bedömning som kommissionen kan komma att göra av åtgärder som Spanien har vidtagit efter 2005.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det system med reglerade tariffer som Konungariket Spanien införde 2005 utgör inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till Konungariket Spanien.

Utfärdat i Bryssel den 4 februari 2014.

På kommissionens vägnar

Joaquín ALMUNIA

Vice ordförande